

44157

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını; Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96.maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Yasin ÖZTÜRK
Denizli Milletvekili

Türkiye'de kamu varlıklarının yönetimi söz konusu olduğunda, Türkiye Varlık Fonu (TVF) en tartışmalı yapılardan biri haline gelmiş durumda.

Kuruluş gerekçesi; stratejik yatırımları hızlandırmak, büyük projelere finansman sağlamak ve kamu varlıklarını daha etkin yönetmek. Kâğıt üzerinde kulağa güçlü gelen bu hedefler, pratikte ciddi soru işaretleriyle karşı karşıya.

En temel problem şeffaflık. TVF, klasik kamu kurumlarının tabi olduğu denetim ve ihale süreçlerinin dışında konumlandırıldı. Bu durum "esneklik" olarak sunulsa da kamu kaynaklarının nasıl kullanıldığının yeterince izlenememesi anlamına geliyor. Hangi varlık hangi koşullarda değerlendiriliyor? Hangi projelere ne kadar kaynak aktarılıyor? Bu soruların net ve düzenli cevapları kamuoyuna sunulmuyor. Şeffaflık eksikliği ise güveni aşındırıyor.

Bir diğer kritik mesele denetim. Kamu adına faaliyet gösteren bu büyüklükte bir fonun, bağımsız ve güçlü bir denetim mekanizmasına tabi olması beklenir. Ancak TVF'nin denetim yapısı, "yeterince bağımsız mı?" sorusunu sürekli gündemde tutuyor. Denetim varsa bile, bunun ne kadar derinlikli ve kamuya açık olduğu tartışmalı. Denetimin varlığı kadar görünürlüğü de önemlidir; çünkü hesap verebilirlik ancak bu şekilde sağlanır.

Fonun portföy yapısı da ayrı bir tartışma konusu.

Türkiye'nin en değerli kamu varlıkları bu yapı altında toplanmış durumda. Bankalar, enerji şirketleri, iletişim altyapıları... Bu kadar kritik varlığın tek bir çatı altında, merkezi bir yönetimle idare edilmesi; risklerin de merkezileşmesi anlamına geliyor. Olası bir yönetim hatası ya da finansal risk, geniş bir etki alanı yaratabilir.

Borçlanma politikaları da dikkat çekici. TVF'nin uluslararası piyasalardan sağladığı finansman, Ülkenin genel borçluluk yapısıyla birlikte düşünülmek zorunda. Bu borçların hangi projelere yönlendirildiği, geri dönüşlerinin nasıl planlandığı ve uzun vadede kamu maliyesine nasıl bir yük getireceği yeterince şeffaf değil. "Yatırım" adı altında alınan her borç, doğru yönetilmediğinde gelecek nesillerin omzuna bırakılmış bir yük haline gelir.

Bir başka önemli konu ise piyasa dengesi. TVF'nin sahip olduğu büyüklük ve yetkiler, özel sektörle rekabet açısından da soru işaretleri doğuruyor. Devletin hem düzenleyici hem de oyuncu olduğu bir ortamda, rekabet eşitliği nasıl sağlanacak? Bu durum, uzun vadede piyasa güvenliğini ve yatırım ortamını olumsuz etkileyebilir.

Ve belki de en önemlisi: Amaç ve sonuç arasındaki mesafe. TVF'nin kuruluş hedefleri ile bugünkü çıktıları arasında net, ölçülebilir ve kamuoyuna açık bir performans değerlendirmesi yok. Hangi stratejik yatırım gerçekleştirildi? Hangi projeler ekonomik değere dönüştü? Hangi alanlarda başarısız olundu? Bu soruların cevabı olmadan, başarıdan söz etmek mümkün değil.

Kamu varlıklarını yönetmek, sadece finansal bir mesele değil; aynı zamanda demokratik sorumluluktur. Çünkü o varlıklar, bir grubun değil, tüm toplumun ortak değeridir. Bu nedenle şeffaflık, denetim ve hesap verebilirlik bir tercih değil, zorunluluktur.

Bu Bağlamda;

- 1) TVF'nin yaptığı tüm işlemler neden uluslararası standartlarda, düzenli ve detaylı şekilde kamuoyuna açıklanmıyor?
- 2) Fonun denetimi tam olarak kim tarafından, hangi kapsamda ve ne sıklıkla yapılıyor? Bu denetim sonuçları neden şeffaf biçimde yayımlanmıyor?
- 3) TVF bünyesine alınan stratejik kamu varlıklarının yönetiminde performans kriterleri nelerdir ve bu kriterler neden kamuoyuyla paylaşılmıyor?
- 4) Fonun borçlanma politikalarının uzun vadeli maliyetleri nelerdir? Bu yükün kamu maliyesine etkisi nasıl hesaplanıyor?
- 5) TVF'nin özel sektörle rekabet ettiği alanlarda piyasa dengesi nasıl korunuyor? Bu konuda bir düzenleme ya da denetim mekanizması var mı?
- 6) Kuruluşundan bu yana TVF'nin somut olarak hangi projeleri hayata geçirdiği ve bu projelerin ekonomik getirileri nelerdir?
- 7) Ve en temel soru: Kamuya ait bu kadar büyük bir varlık gücünü yöneten bir yapının, tam şeffaf ve hesap verebilir olması için ne zaman somut ve bağlayıcı adımlar atacaksınız?

Bu soruların cevabı, sadece bir fonun değil; kamu kaynaklarının nasıl yönetildiğine dair güvenin de belirleyicisi olacaktır. Çünkü güvenin olmadığı yerde, en büyük varlık bile en büyük riske dönüşür.